Należność pocztowa opłacona ryczałtem. Wilno, Sobota 16 czerwca 1928 r. Cena 20 groszy

KURJER WILEŃSKI

Rok V. NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY. Nr. 134 (1181)

Sytuacja gospodarcza.

W ostatnich czasach coraz częściej daje się słyszeć opinja, że sytuacja gospodarcza Polski uległa znacznemu pogorszeniu. Głównym powodem tych niepokojących pogłosek jest fakt, że od szeregu miesięcy bilans handlowy kształtuje się biernie. W miesiącu styczniu saldo ujemne wyniosło — 52,7 milj. złotych, w lutym — 72,5 milj., w marcu — 163,8, w kwietniu 81,1 milj. zł. Zaczęto nawet mówić o tem, iż jesteśmy w sytuacji podobnej do tej, w jakiejśmy byli w połowie roku 1925 w okresie przed załamaniem się złotego.

Niewątpliwie jesteśmy w okresie pewnego pogorszenia się konjunktury, jednak wymienione niepokojące opinje grzeszą w silnym stopniu przesadnym pesymizmem. Przedewszystkiem nie może być porównania z sytuacją w połowie roku 1925. Wówczas załamanie się kursu złotego było związane nietylko z ujemnem saldem bilansu handlowego ile z faktem inflacji, wytworzonej przez nadmierną emisję biletów zdawkowych na potrzeby budżetowe. Tymczasem obecnie sytuacja skarbu państwa jest całkiem zadawalniająca i żadnej groźby większych niedoborów budżetowych niema. Przeciwnie mamy nadwyżki budżetowe, które w pierwszym kwartale roku 1927 wyniosły 63,11 milj. złotych, zaś w ciągu roku zeszłego i trzech pierwszych miesięcy roku bieżącego przekroczyły razem sumę 320 milj. złotych.

Nie trzeba także zapominać, że obecna bierność naszego bilansu handlowego ma i swoje dodatnie cechy. Polegają one na tem, że wzmożony przywóz jest w dużym stopniu skutkiem przypływu kapitałów zagranicznych do naszego życia gospodarczego. Jest to zjawisko zupełnie zrozumiałe. Przypływające kapitały zagraniczne nie są przetrzymywane bez ruchu w kasach ogniotrwałych. Są one zwykle używane na pewne wydatki inwestycyjne i produkcyjne. Przypływ więc ten siłą rzeczy powoduje zwiększone zapotrzebowanie na surowce oraz maszyny, których znaczna część jest importowana z zagranicy; to znowu powoduje wzrost przywozu. Szczegółowa analiza składników bilansu handlowego za pierwszy kwartał 1928 roku wykazuje, że ten import środków produkcji odegrywa obecnie znacznie większą rolę, niż to było w bilansach tych samych miesięcy w latach poprzednich.

Z drugiej strony ożywienie życia gospodarczego musi spowodować także zwiększenie wydatków na opłatę, pracowników i robotników. To znowuż powoduje zwiększenie siły nabywczej odpowiednich warstw ludności, a więc i wzrost zapotrzebowania na przedmioty spożycia tych warstw, co w wypadku, gdy te przedmioty są wytwarzane w kraju, może odbić się na zmniejszeniu eksportu, przyczyniając się w ten sposób do powiększenia ujemnego charakteru bilansu handlowego. W ten sposób możemy powiedzieć, że z reguły przypływ kapitałów zagranicznych do produkcji krajowej musi spowodować pewne przejściowe zmniejszenie czynnej strony bilansu handlowego. Pod tym względem słuszne uwagi teoretyczne wypowiada w ostatnim zeszycie „Rolnika—Ekonomisty" p. T. Mincer.

Jednak zmniejszenie się czynnej strony bilansu handlowego nie we wszystkich pozycjach zostało wywołane przez zwiększenie zapotrzebowania wewnątrz kraju. W niektórych wypadkach, jak np., w zakresie wyrobów hutniczych oraz w zakresie wyrobów bawełnianych to zmniejszenie jest objawem tego, iż Polska traci niektóre dotychczasowe rynki zbytu. Jest to dowodem, iż zdolność konkurencyjna polskiego przemysłu rozwija się w stopniu niedostatecznym. Musi to też stać się przedmiotem szczególnej troski zarówno sfer gospodarczych, jak i rządu.

Do zjawisk niepomyślnych należy zaliczyć także stopniowe zmniejszenie się w ostatnich dekadach pokrycia dewizowego w Banku Polskim. Przez cały rok 1927, pomimo ujemnego salda bilansu handlowego pokrycie dewizowe wzrastało, tymczasem w ciągu kilku ostatnich dekad widzimy tendencję odwrotną. Stan walut i dewiz, zaliczonych do pokrycia od 31.III 1928 r. do 20 V 1928 r. spadł z 632.099 tys. złot. do 547 709 tys. zł.

Ta tendencja jest o tyle niebezpieczna, że może wywołać konieczność restrykcyj kredytowych oraz spowodować zmniejszenie obiegu banknotów, co oddziaływałoby hamująco na wielkość obrotów gospodarczych oraz musiałoby spowodować zmniejszenie tempa rozwoju gospodarczego.

Należy jednak zaznaczyć, że byłoby to zjawisko niepomyślne, ale bynajmniej nie groźne. Działalność inwestycyjna, która obecnie na szerszą skalę inicjuje rząd i samorządy, będzie nadal utrzymywała pewne ożywienie gospodarcze, stwarzając jednocześnie wewnętrzny rynek zbytu dla szeregu gałęzi przemysłu oraz zatrudniając wolne ręce robocze.

Należy przypuszczać, że przejściowe kurczenie się rynków zewnętrznych rekompensowane będzie przez wzrost konsumpcji wewnętrznej. Trzeba jednak pamiętać, że jeżeli chodzi o sytuację na bliższą przyszłość bardzo wiele będzie zależało od wyniku zbiorów tegorocznych.

Bor.

Z komitetu budowy pomnika Stefana Żeromskiego w Nałęczowie.

Uroczystość odsłonięcia pierwszego na ziemiach polskich pomnika Stefana Żeromskiego w Nałęczowie, urządzana w dniu 17.VI 1928 r., zapowiada się bardzo pięknie. Zgłoszeń udziału w uroczystości napływa wiele Między innemi zapowiedzieli przyjazd: profesor Uniwersytetu Warszawskiego J. Ujejski imieniem Kasy Mianowskiego, red. J. Krawczyńska imieniem Związku Syndykatów Dziennikarzy Polskich, rodzina Żeromskiego, W. Perzyński im. Związku Autorów Dramatycznych, prezes Patkowski im. Związku Nauczycielstwa Szkół Powszechnych, J. Mortkowicz i inni.

Większość uczestników przybywa do Nałęczowa pociągiem pośpiesznym, wychodzącym z Warszawy o godz. 9.25 rano z Dworca Głównego.

Pomnik, zaprojektowany przez architekta J. Witkiewicza, przedstawia granitowy obelisk z bronzową maską Nieśmiertelnego Twórcy „Popiołów" wykonaną przez znanego artystę rzeźbiarza A. Żurakowskiego.

W dniu uroczystości odsłonięta zostanie w Mauzoleum Żeromskich tablica bronzowa, ufundowana przez Stefana dla Jego Rodziców, w chacie zaś Żeromskiego, stojącej obok Mauzoleum, w której powstały „Popioły", otwarte zostanie w dniu 17.VI 1928 r. Muzeum Stefana Żeromskiego o typie regjonalnym. Muzeum odtwarzać będzie wiernie wnętrze chaty z czasów powstania „Popiołów".

Niepokojący stan zdrowia Ojca Świętego.

RZYM. 15-VI. (Pat). Jak donosi „Brillanti" stan zdrowia Ojca Św. budzi w sferach watykańskich poważny niepokój. Papież cierpi na ostrą formę arterjo-sklerozy, nie znosi jednak lekarzy i nie chce przerywać stałych swych zajęć i nużących codziennych audjencyj.

Podobno Papież sam ustalił swój system leczenia, polegający jedynie na dłuższych niż dawniej spacerach po ogrodach watykańskich, gdyż jako dawny alpinista jest on zdania, że tylko długie przebywanie na świeżem powietrzu może przywrócić mu zdrowie. Pozatem Papież usunął ze swego menu wino, zastępując je piwem. Inne pisma nie powtarzają tej wiadomości, której sprawdzenie jest niezmiernie utrudnione.

Min. Zaleski o pobycie w Belgji.

Polsko-belgijski pakt koncyljacyjno-arbitrażowy.

BRUKSELA, 15.VI (Pat). W związku z swoim pobytem w Brukseli p. minister Zaleski udzielił specjalnemu korespondentowi Polskiej Agencji Telegraficznej następujących wyjaśnień:

Przybyłem do Belgji—mówił p. minister—z zadowoleniem korzystając z zaproszenia, aby nawiązać bliższy kontakt pomiędzy naszemi rządami. Kontakt ten i ścisła współpraca, jaka panowała dotychczas pomiędzy Polską a Belgją na gruncie Ligi Narodów osłabły nieco z chwilą, gdy Belgja przestała być członkiem Rady Ligi. Sympatje i wieloletnia przyjaźń polityczna, łącząca nasze narody zupełnie spontanicznie wymagały, aby nasze uczucia i myśli znalazły wyraz jakiś bardziej konkretny.

Omówienie więc spraw polityki międzynarodowej z kierownikiem spraw zagranicznych Belgji uważałem nietylko za wskazane, ale za niezbędne. Pragnąłem również zapoznać się z opinją ministra Hymansa na sprawę bezpieczeństwa w związku z projektem paktu antywojennego Kelloga oraz poinformować go o stanowisku rządu w tej tak ważnej sprawie. Z rozmowy naszej, prowadzonej bezpośrednio po podpisaniu belgijsko-polskiej konwencji konsularnej wynikało nietylko najzupełniejsze wzajemne zrozumienie celów politycznych i porozumień w ocenie sytuacyj międzynarodowych, ale również możliwość i potrzeba zawarcia bliższego porozumienia w formie paktu koncyljacyjno-arbitrażowego.

Zarówno min. Hymans—jak i ja uważamy zrealizowanie paktu w prędkim czasie za rzecz wskazaną i pożyteczną. To też zaraz po przyjeździe do Warszawy wydam zarządzenia, aby przystąpić do nadania formalnych ram naszemu politycznemu porozumieniu. Uważam, że ten nowy akt podkreśli jeszcze raz coraz wybitniejszą rolę Polski w życiu międzynarodowem oraz, że jest on nowym wyrazem dla tych pokojowych tendencyj.

Polska i Belgja—dwa kraje odczuwające wzajemną sympatję, są zainteresowane w utrzymaniu pokoju i nieraz dawały dowody swoich tendencyj pokojowych, a w zamierzonym przez nas pakcie dają jej wyraz raz jeszcze. Wizytę moją w Belgji należy więc oceniać jako dalszy ciąg konsekwentnej pracy rządu polskiego nad utrwaleniem pokoju w Europie.

Hakata pruska w Gdańsku oburza się.

GDAŃSK, 15.VI. (Pat.) Tutejsza prasa niemiecka z ogromnem oburzeniem komentuje przemówienie min. Zaleskiego wygłoszone w Paryżu, przyczem zaznacza, że min. Zaleski miesza się do spraw, które nie obchodzą Polski. Polska bowiem nie należy do sygnatorjuszy traktatu locarneńskiego. Niemcy nigdy nie pozwolą na mieszanie się Polski do spraw Nadrenji.

Losy „Italji".

Niepewne losy gen. Nobile.

PARYŻ, 15.VI (Pat). Agencja Hawasa donosi z Rzymu, że okrętowi Cita di Milano udało się wczoraj o godz. 22 nawiązać komunikację radjotelegraficzną z „Italją". Gen. Nobile znajduje się obecnie o 7 mil dalej na wschód od miejsca, gdzie był poprzednio. Zły stan pogody uniemożliwił przeprowadzenie poszukiwań z aeroplanów.

Sytuacja się poprawiła.

WIEDEŃ, 15.VI. (Pat). **„Mittagsztg" donosi z Kingsbay, że oddział saneczkowy okrętu Hobby odnalazł trzech członków ekspedycji gen. Nobile, a mianowicie: Marianniego, Zappiego i Malgrema, którzy przez pola lodowe zdążali do Spitzbergu.**

Równocześnie otrzymano iskrowe zawiadomienie od gen. Nobile, że sytuacja w jakiej się on znajdował nieco się poprawiła.

Na poszukiwanie „Italji".

MOSKWA, 15.VI (Pat). Sowiecki łamacz lodów „Krasin" wiozący na pokładzie przedstawicieli prasy włoskiej, norweskiej i sowieckiej, zaopatrzony w samolot, odpłynął z Leningradu, udając się na poszukiwania sterowca „Italja" w kierunku Kingsbay, dokąd spodziewa się przyjść 25 czerwca. Kierownictwo ekspedycji spoczywa w rękach prof. Samojłowicza.

HELSINGFORS, 15.VI. (Pat.) Z polecenia fińskiego sztabu generalnego samolot wojskowy systemu Junkersa odleciał dzisiaj z Helsingforsu do Kingsbay, gdzie weźmie udział w akcji mającej na celu odnalezienie członków ekspedycji gen. Nobile.

STOKHOLM, 15.VI. (Pat.) Wielki hydroplan szwedzki Upland z załogą pięciu ludzi odleciał dziś o godz. 5 min. 50 rano do Spitzbergu.

„Izwiestja" o podróży Lindsaya do Warszawy.

MOSKWA, 15.VI (Pat). Komentując podróż Lindsaya do Warszawy „Izwiestja" zaznaczają, że podróż ta pozostaje w związku z ogólną aktywizacją polityki angielskiej w Europie Wschodniej.

Dziennik pisze: Jeżeli sir Lindsay przed objęciem swego nowego stanowiska uznał za stosowne odwiedzić właśnie Warszawę, to okoliczność ta dowodzi raz jeszcze specjalnej uwagi udzielanej przez dyplomację angielską sprawie wykorzystania Polski w walce przeciwko Sowietom.

Po przemówieniu antylitewskiem Chamberlaina w Genewie i mowie antysowieckiej Tompsona Hicksa w Londynie polityczne rokowania Lindsaya w Warszawie ujawniają obraz ogólny niebezpiecznej działalności konserwatywnego gabinetu angielskiego.

Proces szachtyński.

Drażliwa sytuacja.

MOSKWA, 15.VI (Pat). W procesie szachtyńskim wytworzyła się wyjątkowo drażliwa sytuacja, bowiem sąd i prokurator związani są uroczystem oświadczeniem Kalinina o niewinności firm niemieckich, zaś inżynierowie i technicy zasiadający na ławie oskarżonych wysuwają raz po raz ciężkie zarzuty właśnie przeciwko firmom niemieckim.

Według zeznań np.: inż. Bratanowskiego firmy niemieckie nietylko subwencjonowały sabotaż na terenie donieckim, lecz subwencjonowały pod warunkiem, że zakupy maszyn dla dostawców poczynione zostaną właśnie u odnośnych firm. Ponieważ akcja sabotażowa w kopalniach polegała między innemi i na psuciu maszyn, przeto uczciwość firm niemieckich została w czasie procesu mocno zakwestjonowana. Nic dziwnego, że czynniki dyplomatyczne Rzeszy w Moskwie czynią wszelkie wysiłki celem uratowania honoru przemysłu niemieckiego.

Dzień polityczny.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Wczoraj rano powrócił do Warszawy towarzyszący min. Zaleskiemu w podróży do Paryża i Genewy naczelnik wydziału ustrojów międzynarodowych p. Tarnowski. Min. Zaleski natomiast zatrzyma się prywatnie w Poznańskiem i powróci do Warszawy w poniedziałek o godz. 6 rano.

*

Następne posiedzenie Sejmu odbędzie się we wtorek po południu. Na porządku dziennym znajduje się sprawozdanie komisji prawniczej w sprawie projektu rządowego ustawy amnestyjnej z okazji 10-lecia niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej.

*

Sejmowa komisja morska pod przewodnictwem pos. Zalewskiego (ZLN) uda się w sobotę 16 b. m. na wybrzeże polskie. Komisja zwiedzi port w Tczewie, następnie port w Gdyni i w Gdańsku.

Prezes B. B. płk. Sławek o przebiegu prac Sejmu nad budżetem.

(Tel. od własnego koresp. z Warszawy).

W związku z uchwaleniem budżetu przez Sejm zwróciliśmy się do prezesa klubu B. B. płk. Sławka z prośbą o wypowiedzenie się, co myśli o przebiegu prac Sejmu nad budżetem.

„Powołuję się na słowa, jakie wypowiedziałem w Sejmie w czasie ogólnej dyskusji nad budżetem—mówił płk. Sławek. Blok B. B. chciałby zrobić cały wysiłek w tym kierunku, który, wprowadzając metody rzeczowej pracy, wskaże właściwe zadania i obowiązki ciał ustawodawczych. Parlamentaryzm przeżywa w obecnej chwili we wszystkich niemal państwach ostry kryzys. Klub nasz dąży do reformy i naprawy tego ustroju. Nie można jednak nie stwierdzić, że to, czego świadkami byliśmy w czasie prac Sejmu nad budżetem, wykazało, iż naprawa metod pracy parlamentarnej daleka jest od osiągnięcia zakreślonego przez nas planu. Wszystkie partje występują z szeregiem żądań, niekiedy bardzo słusznych, których zaspokojenie jest niemożliwe w ramach finansowych państwa. Jestem głęboko przekonany — kończy płk. Sławek — iż istotny stosunek szerokich kół społeczeństwa polskiego do państwa jest dziś lepszy i rzetelniejszy, niż się to ujawniło w taktyce partyj politycznych.

Ziemia polska z mogiły Kościuszki pod pomnik Mickiewicza w Paryżu.

Rzeźbiarz Bourdelle, znakomity twórca pomnika Adama Mickiewicza, mającego stanąć w Paryżu i dr. Ludwik Górecki, wnuk Adama Mickiewicza wyrazili życzenie, aby pod pomnikiem tym znajdowała się garść ziemi polskiej z kopca Kościuszki. Ziemia ta podjęta została z mogiły w dniu 13 b. m. i przesłana zostanie na ręce wnuka Mickiewicza wraz z dokumentem, sporządzonym według przyjętego wzoru, a stwierdzającym autentyczność tej ziemi podpisami wojewody krakowskiego Darowskiego, delegata miasta p. dr. Klemensa Bąkowskiego, oraz szeregu innych osób.

Konkurs na prace naukowe z zakresu rolnictwa.

Polska Akademja Umiejętności podaje do wiadomości, iż z fundacji ś. p. Wł. Federowicza przyznane będą nagrody za prace konkursowe, napisane na następujące tematy: 1) Zbadanie i opis pod względem fitosocjologicznym i agrochemicznym łąk i hal babiogórskiego pasma, 2) analiza genetyczna jednej z rodzimych ras zwierząt domowych, 3) zbadanie biometryczne ras jednego z polskich gatunków drzew leśnych. Nagroda za najlepszą pracę na każdy temat wynosić będzie około 3000 zł. Prace opatrzone nazwiskiem autora nadsyłać należy w zamkniętej kopercie do kancelarji Polskiej Akademji Umiejętności najpóźniej do dnia 1 maja 1930 r.

Prace Sejmu.

Przyjęcie preliminarza budżetowego w 3-ciem czytaniu.

Na wczorajsze posiedzenie Sejmu stawiły się wszystkie kluby prawie w komplekcie. Ławy rządowe zajęli ministrowie i wyżsi urzędnicy.

Przed przystąpieniem do głosowania w trzeciem czytaniu przedstawiciele poszczególnych stronnictw złożyli ostateczne deklaracje swych klubów.

Pos. Woźnicki (Wyzw.) uzależnia głosowanie nad budżetem od przyjęcia poprawki o udzielenie 100-miljonowego kredytu dla drobnego rolnictwa. Podobne stanowisko stzajął również pos. Dąbrski (Str. Chł.).

W imieniu Związku Ludowo-Narod. zabrał glos *pos. wZierzyński,* podkreślając, że klub mówcy w stosunku do budżetu, zajmuje stanowisko pozytywne, dążąc jedynie do wprowadzenia pewnych oszędności. Wnosi poprawkę o podwyższenie płac urzędniczych o 25% i zaznacza, że wrazie odrzucenia przez Izbę tej poprawki klub jego zgłosi dwa następne wnioski w sprawie płac urzędniczych. Jeżeli Sejm nas poprze—oświadcza mówca—głosować będziemy za ustawą skarbową, jakkolwiek stosunek polityczny do rządu dyktowałby nam raczej stanowisko negatywne.

Pos. Grunbaum oświadcza w imieniu Koła Żydowskiego, że ze względów rzeczowych Koło Żydowskie głosować będzie przeciwko całości budżetu.

Incydent z posłami ukraińskimi.

Pos. *Zahidnyj* rozpoczyna swe przemówienie od słów: „Wysoka Pałata"—wobec czego przewodniczący marszałek Daszyński przerywa mu zaznaczając, że jesteśmy w Sejmie, a nie w „Pałacie". Kiedy pos. Zahidnyj użył wyrażenia „Zachodnia Ukraina" marszałek Daszyński wyjaśnił, że Zachodnia Ukraina jest na wschód od Zbrucza. Pierwszy raz słyszę — mówił p. marszałek — aby pan był posłem stamtąd. Ze względu na stosunki nasze międzynarodowe z Sowiecką Republiką Ukraińską nie mogę dopuścić do takiej terminologji. Pos. *Palijiw* (Kl. Ukr. Biał.) dowodzi, że określenie Małopolski Wschodniej terminem „Zachodnia Ukraina" jest słuszne. Na to marszałek Daszyński z naciskiem odpowiada: „Panowie mogą tworzyć sobie geografję polityczną jaka się panom podoba, ale geografja, która obowiązuje w Polsce musi panów obowiązywać".

Przemówienie pos. Krzyżanowskiego.

Po przemówieniu pos. *Regera* (PPS), który przypomina stanowisko PPS w sprawie emerytów państwowych i skazańców politycznych następnie zabrał głos pos. *Krzyżanowski* (BBWR), który co do wniosków dotyczących uposażeń urzędniczych przypomina swoje poprzednie wyjaśnienia i nawiązując do poprawek pos. Woźnickiego i Dąbskiego o kredyty dla rolnictwa, stwierdza, że zarówno komisja budżetowa, jak i rząd odnoszą się z całą sympatją do powiększenia tych kredytów. W marcu i kwietniu b. r. rząd podwyższył kapitał Banku Rolnego o 75 miljonów złotych. W kwietniu wydał na Bank Rolny dalsze 53 miljony. Jak wynika z wtorkowego oświadczenia p. ministra Skarbu działalność kredytowa Banku Rolnego wkrótce będzie wydatnie powiększona z funduszu listów zastawnych. Odpowiadając na zarzuty pos. Regera mówca przypomina, że w przemówieniu swem wyraził życzenie, aby rząd zajął się losami emerytur państw zaborczych i stwierdza jednocześnie, że uposażenia b. skazańców politycznych nikt nie zamierza zmniejszać.

Głosowanie.

Zkolei przystąpiono do głosowania nad poprawkami zgłoszonemi do budżetu. Wszystkich poprawek zgłoszono 190. Budżety Sejmu i Senatu, Prezydjum Rady Ministrów, Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Ministerstwa Spraw Wojskowych przyjęto bez zmiany. W budżecie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przyjęto jedną tylko poprawkę, zmniejszającą o 2 miljony koszta samorządów na utrzymanie policji. Budżet Ministerstwa Skarbu przyjęto bez zmian. Podobnie bez zmian przyjęto budżet Ministerstwa Sprawiedliwcści, odrzucając wszystkie zgłoszone poprawki. W budżecie Ministerstwa Przemysłu i Handlu przyjęto poprawkę rządową i pos. Korneckiego, aby w zarządzie centralnym paragraf „subwencje" zmniejszyć o 350 tys. zł. Budżet Ministerstwa Komunikacji przyjęto bez zmian.

W Budżecie Ministerstwa Rolnictwa przyjęto jedną poprawkę zwiększającą dotację na zasiłki i inne wydatki na oświatę pozaszkolną o 350 tys. złotych. Pozatem budżet ten przyjęto bez zmian. Budżet Ministerstwa Oświaty przyjęto w całości. Przy budżecie Ministerstwa Robót Publicznych przyjęto poprawki o zwiększenie budżetu na pokrycie szkód żywiołowych o 8 tys. złotych, o zwiększenie na 1 miljon złotych funduszu meljoracyjnego i poprawkę zwiększającą pozycję zaopatrzenia dla zwolnionych dróżników oraz wdów i sierot po zmarłych dróżnikach o 350 tys. złotych. Budżet Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej przyjęto bez zmiany. Przy budżecie Ministerstwa Reform Rolnych przyjęto jedną poprawkę zwiększającą o 1.250.000 fundusz na meljoracje i plany rozbudowy.

Po przerwie.

Po przerwie przystąpiono do dalszego głosowania nad zgłoszonemi do trzeciego czytania budżetu poprawkami. Wniosek pos. Dąbskiego, Kwapińskiego i Wyrzykowskiego, aby w budżecie Ministerstwa Reform Rolnych fundusz zapomóg i kredytu ulgowego zwiększono o 12.800.000 zł. odrzucono większością 180 przeciw 154 głosów. Budżet Ministerstwa Poczt i Telegrafów przyjęto bez zmian. W budżecie emerytur odrzucono wniosek pos. Regera, idący w kierunku zwiększenia paragrafu emerytur cywilnych o 17 miljonów. Przy budżecie rent inwalidzkich i pensyj przyjęto wniosek pos. Pużaka i Regera zwiększający dział pensyj weteranów powstań narodowych o 300 tys. zł. oraz wniosek tychże posłów w sprawie zwiększenia o 7 miljonów złotych działu zaopatrzenia b. skazańców politycznych. Za wnioskiem tym głosowali socjaliści, Wyzwolenie, Stronnictwo Chłopskie, NPR, Ch. D., Piast oraz BBWR. Tem samem ukończono trzecie czytanie budżetu, przyjmując trzy pierwsze artykuły ustawy skarbowej.

Demagogja endecka.

Następnie przystąpiono do głosowania nad poprawkami zgłoszonemi do dalszych artykułów ustawy skarbowej. Marszałek oświadczył, że nie może poddać pod głosowanie wniosku pos. Korneckiego (ZLN) do art. 5 go w sprawie zmiany uposażenia funkcjonarjuszy państwowych, a to z tych mianowicie powodów, że nie można przy sposobności ustawy skarbowej zmieniać istniejących ustaw w danym razie ustawy uposażeniowej i sanacyjnej. Po tem oświadczeniu p. marszałka Związek Ludowo-Narodowy opuścił salę, nie biorąc udziału w dalszem głosowaniu.

Dalej przyjęto wniosek posła Korneckiego w sprawie zwiększenia uposażeń urzędniczych o 15%. Wniosek ten pokrywa się z wnioskiem generalnego sprawozdawcy. Wreszcie do art. 11 ustawy skarbowej przyjęto większością 180 głos. przeciwko 140 wniosek posłów Dąbskiego, Kwapińskiego i Wyrzykowskiego o upoważnienie ministra Skarbu do udzielania z zapasów kasowych kredytów do wysokości 100 miljonów na termin nie dłuższy niż 12 miesięcy na cele podniesienia produkcji drobnego rolnictwa. Resztę artykułów ustawy skarbowej przyjęto bez zmiany. Celem ustalenia ostatecznych cyfr oraz redakcji artykułów ustawy skarbowej p. marszałek zarządził półgodzinną przerwę.

Po wznowieniu posiedzenia sekretarz odczytał cały tekst ustawy skarbowej. Poprawki przyjęte w trzeciem czytaniu zmieniają cyfry ustawy skarbowej, jak następuje: kwota wydatków zwyczajnych wynosi 2 362.073.579 złot. Kwota wydatków nadzwyczajnych pozostaje w dawnej wysokości 146.318.450 zł. Łącznie zatem suma wydatków administracji wynosi 2.508.392.029 zł. Dopłaty do niektórych przedsiębiorstw państwowych niepokrytych wypłatami z tychże przedsiębiorstw wynoszą 19.855 480 złot. Globalna zatem suma wydatków wynosi obecnie 2 528.247.509 zł. Na pokrycie tych wydatków służą dochody administracji w wysokości 1.578.846.902 zł., wpłaty przedsiębiorstw państwow. w kwocie 199 601.013 złot., wpłaty monopolów państwowych w kwocie 876.561.800 zł. Łącznie zatem dochody wynoszą 2 655.009.715 zł.

Dodatki miesięczne dla urzędników.

Art. 5-ty został zmieniony w ten sposób, że zamiast upoważnienia ministra Skarbu do wypłat zasiłków, artykuł ten upoważnia do wypłaty dodatków miesięcznych do uposażenia. Drugim ustępem tego artykułu upoważnia się ministra do otwierania kredytów w wysokości 15 miljonów na zasiłki dla inwalidów wojennych. Do artyk. II-go dodano nowy ustęp upoważniający ministra Skarbu do udzielania z zapasów kasowych kredytów w wysokości 100 miljonów w terminie 12 miesięcznym na cele podniesienia produkcji drobnego rolnictwa. Inne artykuły pozostają niezmienione.

Demonstracja P.P.S.

Przed przystąpieniem do głosowania pos. Niedziałkowski w imieniu PPS złożył oświadczenie, w którem zaznaczył, że klub jego zajmuje stanowisko opozycji zasadniczej wobec obecnego rządu i domaga się wzmocnienia podstaw parlamentaryzmu demokratycznego, za którym wypowiedziała się niedwuznacznie wola mas pracujących. Z tych względów Polska Partja Socjalistyczna wstrzymuje się od głosowania nad całością budżetu. Po złożeniu tej deklaracji posłowie socjalistyczni opuścili salę posiedzeń. Posłowie Związku Ludowo-Narodowego również byli nieobecni.

Ostateczne głosowanie.

Na wniosek pos. Polakiewicza marszałek zarządził głosowanie imienne. Całość budżetu przyjęto w imiennem głosowaniu 219 głosami przeciw 53, przy 3 głosach nieważnych. Tem samem Sejm uchwalił w trzeciem czytaniu preliminarz budżetowy, a marszałek oznajmił, że preliminarz ten w najkrótszym czasie prześle do Senatu.

Rząd Poincarego ma silne oparcie w Izbie.

PARYŻ, 15.VI. (Pat). W związku z wczorajszym wynikiem głosowania w Izbie Deputowanych w sprawie autonomistów dzienniki podkreślają, iż w pierwszem tem politycznem głosowaniu rząd uzyskał znaczną większość pomimo powstrzymania się od głosowania radykałów, którzy w innych okolicznościach wzmocnią jeszcze tę większość.

W Izbie Deputowanych.

PARYŻ. 15.VI. (Pat). W Izbie Deputowanych odbyła się dziś dyskusja nad interpelacjami w sprawie ogólnej polityki finansowej. Socjalista Vincent Auriol nalegał na Poincarego, aby jasno wypowiedział się w kwestji walutowej. Mówca zaleca szybką ewakuację lewego wybrzeża Renu, nad którem kontrola ma być powierzona Lidze Narodów i zaznacza, że pakt locarneński pomimo całych swych zasług jest niewystarczający należy bowiem całkowicie wykluczyć wojnę, jako środek załatwiania konfliktów międzynarodowych.

Tworzenie rządu Rzeszy.

Nowe trudności.

BERLIN, 15.VI (Pat). Rokowania o utworzenie koalicji rządowej, które wczoraj popołudniu i wieczorem oceniane były w kołach Reichstagu optymistycznie przybrały późnym wieczorem znowu obrót niepomyślny.

Niemiecka frakcja ludowa Reichstagu, która odbyła wieczorem wspólne posiedzenie z siostrzaną frakcją Sejmu pruskiego uchwaliła kategorycznie rezolucję, stwierdzającą na nowo jako contitio sine qua non konieczność natychmiastowego przekształcenia koalicji rządowej w Prusach jednocześnie ze stworzeniem rządu Rzeszy.

Stanowiska frakcji socjalistycznej i frakcji ludowej nie zbliżały się więc wcale. „Vorwaerts" zamieszcza w związku z tem bardzo ostrą notatkę stwierdzającą, że niemiecka partja ludowa zamierza widocznie czynić poważne trudności w sprawie utworzenia rządu Rzeszy.

Posiedzenie Reichstagu.

BERLIN, 15.VI (Pat). Na dzisiejszem posiedzeniu Reichstagu dyskusja toczyła się głównie nad sprawą wniosków amnestyjnych. Komuniści zgłosili wniosek żądający amnestji dla proletarjackich przestępców politycznych i wykluczający od tej amnestji t. zw. morderców samosądowych Czarnej Reichswehry. Jednocześnie niemiecko-narodowi i hitlerowcy zgłosili wniosek o amnestję wykluczający od tej amnestji skazanych za szpiegostwo, zdradę tajemnic wojskowych i za przestępstwa popełnione z chęci zysku.

Dyskusja nad temi wnioskami miała przebieg b. burzliwy. Burzę niezadowolenia na lewicy wywołało przemówienie niem.-nar. posła Ewerlinga, który nazwał morderstwa popełnione przez Czarną Reichswehrę aktami samoobrony narodowej przeciw zdrajcom. Następnie poseł Ewerling złożył publicznie hołd w Reichstagu b. ces. Wilhelmowi z okazji 40 ej rocznicy wstąpienia jego na tron, przesyłając b. cesarzowi do Doorn w swem przemówieniu wyrazy czci i miłości. Dyskusja zakończyła się odesłaniem wszystkich wniosków do komisji prawniczej.

Stresemann na posiedzeniu Reichstagu.

BERLIN, 15. VI (Pat.) O godz. 5-ej pp. przybył do Reichstagu min. Stresemann, który po raz pierwszy od swej choroby opuścił mieszkanie, aby wziąć udział w posiedzeniu gabinetu oraz w posiedzeniu partji ludowej Reichstagu. Udział min. Stresemanna w posiedzeniu frakcji ludowej komentowany jest w kołach Reichstagu jako interwencja ministra spraw zagranicznych w obecnej trudnej i drażliwej sytuacji.

Wyniki rumuńsko - jugosłowiańskiej konferencji.

BIAŁOGRÓD, 15.VI, (Pat). O konferencji ministrów Marinkowicza i Titulescu wydano następujący komunikat. Ministrowie spraw zagranicznych Marinkowicz i Titulescu odbyli dziś w Ministerstwie Spraw Zagranicznych konferencję, w czasie której obaj ministrowie omówili działalność swoją od czasu ostatniego spotkania w Genewie w kwietniu zeszłego roku i wymienili poglądy w sprawie zmian, które zaszły od tego czasu w sytuacji ogólnej.

Ku upamiętnieniu dnia uchwalenia Konstytucji.

Pos. *Langner* uzasadniał nagłość wniosku swego klubu w sprawie wzniesienia przez państwo w Warszawie domu ludowego Rzeczypospolitej Polskiej dla upamiętnienia dnia uchwalenia Konstytucji. Przeciw nagłości nikt nie przemawiał, przeto nagłość jednomyślnie została przez Izbę uchwalona. Wniosek odesłano do komisji budżetowej.

Po odczytaniu wniosków i interpelacyj p. marszałek oznajmił, że następne posiedzenie Sejmu odbędzie się we wtorek 19 czerwca o godz. 3 pp. Na porządku dziennym: 1) rezolucje do preliminarza budżetowego, 2) sprawozdanie komisji regulaminowej i nietykalności poselskiej, 3) sprawozdanie komisji oświatowej o wniosku klubu ukraińskiego w sprawie zamknięcia pięciu klas ukraińskiego gimnazjum w Stanisławowie i 4) ewentualne sprawozdanie komisji prawniczej o ustawie o amnestji.

Posiedzenie komisji administracyjnej.

Komisja do wyszukiwania dziury w całym.

WARSZAWA, 15. VI (Pat). Sejmowa komisja administracyjna w dniu 15 b. m. pod przewodnictwem pos. Polakiewicza odbyła posiedzenie na na którem w dalszym ciągu rozważano sprawę powołania nadzwyczajnej komisji do zbadania nadużyć wyborczych. Członkowie BBWR. w posiedzeniu komisji udziału nie wzięli.

Na zapytanie pos. Pragiera (PPS.) czy powzięte przez komisję uchwały są zgodne z inicjatywą i wytycznemi, ustalonemi przez Marszałka Sejmu, przewodniczący odczytał swe poprzednio złożone w tej mierze oświadczenie, zaznaczając, że uchwały komisji nie pokrywają się z wytycznemi, ustalonemi przez Marszałka na podstawie jego rozmów z rządem. Następnie komisja przyjęła w trzeciem czytaniu projekt uchwały Sejmu o wyborze nadzwyczajnej komisji w składzie 7 członków przedstawicieli tych największych klubów sejmowych, które zamierzają brać udział w komisji. Przy trzeciem czytaniu komisja postanowiła zreasumować swą poprzednią uchwałę, zakreślając termin prac nadzwyczajnej komisji do 31 października r. b. bez względu na przerwę w trwaniu sesji sejmowej.

Jako termin dla składania zarzutów na ręce referenta oznaczono dzień 20-go czerwca. Po upływie tego czasu zebrany materjał przekazany będzie do wglądu i oświadczenia się ministra spraw wewnętrznyc. Termin dla złożenia wyjaśnień przez rząd nie ustalono. Większość komisji stanęła na stanowisku natychmiastowego wyboru członków nadzwyczajnej komisji. Wniosek pos. Czyżewskiego (ChD) o udział rządu w komisji nadzwyczajnej odrzucono. Komisja postanowiła, aby regulamin komisji nadzwyczajnej został włączony do uchwały o powołaniu tejże komisji. Nazwę komisji zmieniono tak, iż nazywać się ona będzie: „Komisja do zbadania zarzutów w sprawie nadużyć wyborczych". Referentem na plenum wybrano posła Putka (Wyzw.) powierzając mu część referatu referowanego dotychczas przez posła Czyżewskiego. Następne posiedzenie we środę 20 czerwca.

Z całej Polski.

— **Wycieczka inżynierów duńskich w Gdyni.** Wczoraj przybyła do Gdyni wycieczka inżynierów duńskich. O godz. 7-ej wiecz. dyrektor urzędu morskiego w Gdyni p. Poznański podejmował uczestników wycieczki obiadem w hotelu Riviera. W obiedzie wzięli udział dyrektor departamentu morskiego M-stwa Przemysłu i Handlu Nosowicz, dowódca floty wojennej komandor Unrug i inni.

Wycieczka inżynierów duńskich wysłała telegram do Marszałka Piłsudskiego z wyrazami czci i szacunku oraz z najlepszemi życzeniami rozwoju i powodzenia floty polskiej na morzu. Drugą podobną depeszę wysłano do Pana Prezydenta Mościckiego, zaś w telegramie do p. ministra Kwiatkowskiego inżynierowie duńscy składają serdeczne życzenia z powodu podziwu godnej rozbudowy portu polskiego w Gdyni i życzą pomyślnego rozwoju wielkiego dzieła narodowego, jakiem jest budowa Gdyni.

Z Litwy Kowieńskiej.

Pierwsze zebranie związku szlachty litewskiej.

BERLIN, 15.VI (Pat). Prasa berlińska donosi z Kowna, że odbyło się tam pierwsze zebranie związku szlachty litewskiej, na którem wybrano do zarządu ks. Radziwiłła, księżnę Ogińską i ks. Gedymina Birżański-Klausutnisa. Związek szlachty litewskiej—zdaniem prasy niemieckiej — ma udzielać swego poparcia Woldemarasowi.

Powszechny spis ludności.

Według uchwały niedawnej konferencji statystycznej Litwy, Estonji i Łotwy, wyznaczono komisję trzech, która wykona prace przygotowawcze dla powszechnego spisu ludności. Spis zostanie przeprowadzony w r. 1930 lub 1931 we wszystkich pomienionych państwach jednocześnie.

Z muzyki.

Przed konkursem chórów wileńskich. Doniosłe fakty.

W niedzielę 17 bm. będziemy świadkami niezwykle doniosłego zdarzenia w dziejach śpiewu chóralnego Wilna i Wileńszczyzny. Po raz pierwszy bowiem odbędzie się *konkurs* chórów wileńskich, w którym biorą udział wszystkie organizacje chóralne naszego miasta; rozumie się amatorskie, a nie zawodowe. Stają więc do konkursu, zespoły mieszane: „Lutnia", „Harfa", „Harmonja", chór akademicki, „Hasło", chór kolejowy oraz chóry męskie: „Echo", Koła pocztowego i drukarzy razem więc 9 organizacyj chóralnych. Ustalono trzy nagrody: pierwszą puhar przechodni oraz 200 zł. drugą pieniężną w sumie 200 zł., oraz, trzecią w kwocie 100 zł. Srebrny puhar ufundowała radjostacja wileńska, gotówkę wyasygnował Departament Sztuki Ministerstwa W. R. i O. P.

Zasady organizacyjne przedstawiają się mniej więcej w sposób następujący:

W zawodach biorą udział wyłącznie chóry miejscowe amatorskie z wykluczeniem zawodowych t. j. zatrudniających swych członków w sposób zarobkowy (np. ewentualny chór operowy). Każdy chór wykonuje 2 pieśni konkursowe według swobodnego uznania — za wyjątkiem zasady, że odśpiewane utwory muszą być napisane przez *polskich* kompozytorów. Ponadto połączone chóry odśpiewają trzy utwory. Wybór padł na następujące kompozycje: hymn państwowy *Jeszcze Polska nie zginęła,* St. Moniuszki *Modlitwa* oraz St. Kazury *Krakowiak.* Utwory te wykonają połączone chóry pod batutą kapelmistrza p. Jana Leśniewskiego.

W związku z konkursem odbędzie się równocześnie drugi bardzo doniosły fakt, a mianowicie Zjazd *Rady Naczelnej Zjednoczenia Polskich Związków Śpiewaczych* oraz delegatów okręgów śpiewaczych całej Polski. Oddawna bowiem leży na sercu tej organizacji brak jakiegokolwiek ruchu chóralnego na Wileńszczyźnie. Dość zacytować tu fakt, że na zaproszenie komitetu organizacyjnego konkursu wystosowane do wszystkich miast naszego kraju z apelem do czynnego wzięcia udziału w uroczystościach zgłoszenie nadeszło tylko od *jedynego* zespołu chóralnego w Duniłowiczach. Pozatem (do 3.VI 1928 r.) żadnych innych zgłoszeń nie było. Dowodzi to, że albo brak organizacji w miastach prowincjonalnych albo też panuje w ewent. istniejących zupełna apatja i letarg. To drugie wydaje nam się bardziej prawdopodobne.

W związku z powyższem należy nadmienić, że w innych dzielnicach Polski organizacje chóralne są już niezwykle silne—wystarczy bowiem nadmienić, że okręg poznański i pomorski liczą około *16 000 członków* czynnych, którzy płacą składki! Poza temi okręgami istnieją jeszcze następujące: mazowiecki (z siedzibą w Warszawie), kielecki, małopolski oraz śląski! Związki powyższe wykazują nader ożywioną działalność tak artystyczną jako też społeczną. Na znaczenie tego ostatniego szczegółu nie potrzeba chyba zwracać specjalnej uwagi myślącego społeczeństwa.

Rada Naczelna Zjednoczenia Polskich Związków Śpiewaczych, (na której czele stoi b. premjer A. Ponikowski) zainicjuje założenie wileńskiego okręgu, który w myśl planów obejmie prawdopodobnie województwo wileńskie i nowogródzkie. Szczegóły zostaną opracowane w czasie narad, które odbędą się w niedzielę 17 b. m. Ogółem przybywa do Wilna 25 osób między innymi wybitni artyści i kompozytorzy jak Piotr Maszyński, Władysław Lachmann, Bolesław Wallek-Walewski i inni.

Konkurs odbędzie się w niedzielę 17 b. m. o godzinie 8 wieczorem w sali teatru Reduta. Udział osób w połączonych chórach wyrazi się w przybliżeniu w cyfrze około 400 osób. Będzie to więc słuchowisko nielada. W skład sądu konkursowego wchodzi szereg przedstawicieli świata muzycznego Wilna.

Spodziewamy się, że inicjatywa Rady Naczelnej Związków Śpiewaczych będzie owocną w skutkach, zwłaszcza, że teren pracy nadaje się ku temu niezwykle. Tylko dużo energji i pracy musimy włożyć w rozpoczęte dzieło, by doprawdy rozpocząć pracę na szeroką skalę. Udanie się całości przedsięwzięcia będzie w pewnej mierze probierzem siły organizacyjnej ludności naszego kraju, niejako egzaminem *dojrzałości w pracy społecznej.*

Tadeusz Szeligowski.

Pijana Rosja Sowiecka.

Prasa sowiecka bije na alarm. Nad Rosją zawisło nowe niebezpieczeństwo, stary wróg — alkohol przystąpił do nowej ofenzywy. Pisma moskiewskie codziennie niemal przynoszą artykuły wstępne, poświęcone palącej kwestji walki z alkoholizmem, a tytuły tych artykułów, wypisane na pierwszych stronach gazet sążnistemi literami, wzbudzić mają w szerokich masach ludności rosyjskiej zainteresowanie dla wywodów publicystów sowieckich. „Alkoholizm — największa przeszkoda na drodze naszego budownictwa". „Cyfry, nad któremi należy się zastanowić" i t. p. i t. p. — oto hasła, rzucane w dniach ostatnich z niezwykłą gorliwością przez oficjalne organy prasowe dzisiejszych władców Rosji.

„Izwiestja" stwierdzają: „W ciągu pierwszego kwartału r. b. wypito w samej tylko Moskwie ponad 8,122.000 litrów wódki". Alkoholizm przystąpił do ofenzywy — woła pismo moskiewskie. Ze specjalną jaskrawością uwypukla się następstwa wzmagającego się spożycia alkoholu w zakładach przemysłowych, gdzie w poniedziałki stawia się do pracy bardzo ograniczona ilość robotników.

Skoro jedno tylko miasto wypija w ciągu trzech miesięcy ponad 8 miljonów alkoholu, to ile konsumować musi cała ludność ZSRR? Odpowiedzi na to pytanie udzielił niedawno w swym referacie, wygłoszonym na ogólnozwiązkowym zjeździe bakterjologów, epidemjologów i lekarzy sanitarnych, przedstawiciel Centralnego Instytutu Higjeny, Djaczman, który stwierdził: Konsumcja alkoholu w Rosji sowieckiej przedstawiała się w poszczególnych latach następująco (cyfry nie obejmują spożycia t. zw. samogonki): w roku gospodarczym 1923 24 — 9.600 000 litrów, w roku 1924 25 — 48.000.000 litrów, w roku 1925 27 — 360 000.000 litrów, w bieżącym roku gospodarczym — 480.000 000 litrów. Statystyka powyższa nie obejmuje jednak konsumcji piwa, wyrażającej się, mniej więcej, temi samemi cyframi, co i konsumcja wódki. Spożycia samogonki liczbowo ustalić nie można, gdyż miarodajne czynniki nie mają możności prowadzenia tu jakiejkolwiek kontroli. Przypuszcza się jednak, że spożycie samogonki dochodzi do kilkuset miljonów litrów rocznie.

Wpływ alkoholu na organizm ludzki jest bardzo silny zwłaszcza w Rosji, gdzie wojna domowa i katastrofalne klęski głodu organizm ten w wysokim stopniu nadwyrężyły. Według najnowszych danych statystycznych 42 proc. ogólnej ilości chorób umysłowych w Moskwie przypisać należy nadmiernemu spożywaniu alkoholu. W czasach ostatnich wzrosła również znacznie śmiertelność na skutek zatrucia alkoholem. W Moskwie np. zmarło w ciągu pierwszego pół roku r. b. na zatrucie alkoholem 115 osób, podczas gdy na ospę w tym samym okresie czasu zmarły 2 osoby, na tyfus plamisty—13, a na tyfus brzuszny — 54 osoby.

Wydatki ludności Z.S.R.R. na napoje wyskokowe wynosiły w roku bieżącym 1.200.000.000 rubli. Dla porównania warto przytoczyć, że koszta elektryfikacji Rosji w ciągu pięciu lat wynosiły tylko o 10 proc. więcej, a mianowicie 1.300.000.000 rubli. Kobiety stanowią wśród alkoholików w Rosji około 12 proc. Do przerażających wyników doprowadziły badania, przeprowadzone wśród dziatwy szkolnej, z której zaledwie 11 proc. nie poznało jeszcze smaku spirytualji.

„Wieczerniaja Moskwa" przynosi dane z referatu dr. Sigala, wygłoszonego na zjeździe bakterjologów i epidemjologów, dotyczące zatrważającego wzrostu alkoholizmu wśród dzieci szkolnych. Z danych tych wynika, że z pośród dzieci do lat czternastu pije alkohol 74 proc., a pośród młodzieży do lat 16 — 87,5 proc. Z pijących dzieci prawie dwie trzecie piją piwo, prawie jedna trzecia wódkę, a jedna dziesiąta wszelkie napoje alkoholowe. Przy tem 21 proc. dzieci pije alkohol już od 10 tego roku życia. Przy dokładniejszem dochodzeniu stwierdzono, że w większości wypadków skłaniają dzieci do picia starsi, przy różnych uroczystościach rodzinnych, albo też „przy zaziębieniu".

O olbrzymich rozmiarach konsumpcji t. zw. samogonki świadczy najlepiej fakt, że w pewnej miejscowości na Ukrainie, liczącej 11.000 gospodarstw w 9.000 gospodarstw znaleziono aparaty do pędzenia samogonki.

Problem walki z alkoholizmem staje się w Rosji Sowieckiej coraz aktualniejszy, ale dotychczasowe metody zwalczania tego okazały się zupełnie bezkuteczne.

Kronika telegraficzna.

— Przybył do Doorn, jak donosi „Kreutzzig" były następca tronu niemieckiego, aby złożyć swemu ojcu gratulacje z powodu 40-rocznicy wstąpienia na tron.

— 213 baryłek złota wartości 11 miljonów dolarów przybyło wczoraj do Harra z Nowego Yorku. Złoto jest przeznaczone dla Banku Francuskiego.

— Konferencja pracy przyjęła projekt konwencji w sprawie metod ustalania minimalnych płac.

— Szalała straszna burza w Rosji w okolicach Niżniego Nowgorodu, która zniszczyła ponton na Oce i zatopiła wielką łódź. W mieście wiele domów zalała woda.

— Napady i grabieże panują w dzielnicy chińskiej w Tien-Tsinie, 16 osób zostało ściętych za dokonanie grabieży.

— Nie miła sala. Frakcja niemiecko-narodowa Reichstagu odmówiła wzięcia udziału w delegacji parlamentu niemieckiego na międzyparlamentarną konferencję rozpoczynającą się 19 czerwca r. b. w Wersalu ze względu na to, że konferencja ta odbyć się ma w Wersalu i to właśnie w tej samej sali, w której podpisany został traktat wersalski.

Życie gospodarcze.

Z nowogródzkiego wojewódzkiego Tow. Roln.

„Gazeta Gospodarska" podaje, że z inicjatywy Sekcji Ogrodniczo-Pszczelniczej N. W. T. R. w Baranowiczach powstaje „Związek Posiadaczy Sadów i Pasiek Woj. Nowogródzkiego", jako samodzielna organizacja obejmująca swą działalnością cały teren województwa nowogródzkiego. Związek ma na celu: podniesienie niskiego stanu ogrodnictwa i pszczeln. oraz rozszerzenie gałęzi gospodarstwa, popieranie i obronę interesów swych członków, reprezentowanie tychże wobec władz państwowych i samorządowych. Związek stanowi organ zwierzchni zrzeszonych w nim organizacyj i Kół Ogrodn. Pszczeln. w zakresie spraw gospodarczych, społecznych i kulturalnych.

Działalność Związku polegać będzie na:

a) szerzeniu wiedzy ogrodniczo-pszczelniczej,

b) ujednostajnieniu i wzmożeniu wytwórczości ogrodn.-pszczelniczej,

c) organizowaniu zbytu płodów ogrodniczych i pszczeln.

d) nadawaniu fachowego kierunku i ujęciu całokształtu poczynań poszczególnych członków i zrzeszeń, zmierzających do podniesienia i rozpowszechnienia ogrodnictwa i pszczelnictwa.

e) w urządzaniu odczytów, zjazdów, wycieczek, wystaw, pokazów ocen produktów ogr.-pszczeln., premiowaniu ogrodów i pasiek, prowadzeniu doświadczalnictwa i t. d.,

f) udzielaniu fachowych wskazówek i pomocy wchodzących w zakres ogr. i pszcz., organizowaniu kursów, bibljotek, rozpowszechnianiu książek, druków, tablic, pomocy naukowych i publikacyj.

g) zakładaniu i zwiększaniu warsztatów wytwórczości i przerobu, jak zakładaniu ogrodów, pasiek, szkółek, plantacyj nasiennych, przetwórni wszelkiego rodzaju.

h) utrzymaniu specjalistów instruktorów dla prowadzenia prac oświatowych i opieki fachowej nad gospodarstwami swych członków.

Obecnie Związek zapewnia swym członkom opiekę nad ogrodami i pasiekami, drogą periodycznych lustracyj, które uskuteczniane będą 2 razy do roku, oraz w miarę potrzeby przez specjalistów instruktorów. Są już w toku prace nad zorganizowaniem zbytu płodów ogrodniczych i pasiecznych. Przygotowuje się również akcja jesiennego zakładania sadów.

Członkiem Związku może być każdy, kto złoży odpowiednią deklarację i zostanie przyjęty przez Zarząd Związku.

Związek będzie dążył do skoordynowania prac ogrodn.-pszczeln., prowadzonych obecnie przez różne instytucje rolnicze.

Spodziewać się należy, że tak pp. ziemianie jak i drobni rolnicy w zrozumieniu własnego interesu licznie przystąpią w charakterze członków do tej tak pożądanej placówki społeczno fachowej.

KRONIKA KRAJOWA.

— **Konsolidacja warstw rzemieślniczych i kupieckich.** W ostatnich dniach odbył się znowu cały szereg zebrań stanu średniego na prowincji.

Organizacja zjednoczenia stanu średniego przeprowadza wśród swoich oddziałów i kół nadzwyczaj energiczną i żywą pracę organizacyjną, mającą na celu zjednoczenie, skonsolidowanie warstw rzemieślniczych i kupieckich, które — jak wiadomo—jeżeli nie wrogo były do siebie ustosunkowane na skutek różnych animozyj osobistych, to w każdym razie nie podtrzymywały żadnego z sobą kontaktu. A wszak utrzymanie jednolitego frontu i jak najwyższe współdziałanie warstw rzemieślniczych i kupieckich jest nieodzownym warunkiem powodzenia każdej akcji, zmierzającej do obrony interesów stanu średniego.

KRONIKA ZAGRANICZNA.

— **Sytuacja na rynku lnu.**—Zarówno na bałtyckich rynkach, jak i na zachodnich brak ożywienia, fabryki bowiem lniane stosują raczej ograniczenie produkcji zamiast zakupów po wysokich cenach. Cały szereg fabryk na kontynencie zaprzestał produkcji po Zielonych Świętach, szczególniej w Czechosłowacji. Ostatnio daje się zauważyć pewne osłabienie tendencji. Monopol łotewski i rosyjski utrzymuje notowania na poprzedniej wysokości, ale z drugiej ręki można otrzymać o 4 — 5 funtów taniej. Ostatnie notowania za tonnę BKKO wynosiły 112 Ł., moczeniec pierwszej grupy 112, Schwanenburg 113, liwoński 110, wszystko za tonnę cif.

— **Produkcja lnu w Czechosłowacji.** Jak wiadomo, w ostatnim roku dał się odczuć dotkliwy brak lnu na rynkach europejskich na skutek małych dowozów z Rosji. Cena lnu poszła znacznie w górę, i jednocześnie szereg fabryk zamknięto wskutek braku surowca. Na ostatniem zebraniu Związku plantatorów lnu w Czechosłowacji postanowiono zwiększyć obszar zasiewów w ramach, aby całkowicie zaspokoić zapotrzebowanie krajowe. W roku 1927 tylko 1.200 wagonów lnu wyprodukowano w kraju, podczas kiedy import wynosił 3.550. W związku z obniżeniem cła na cukier surowy w Anglji i z kryzysem, jaki grozi cukrownictwu czeskiemu, ma być zmniejszony obszar plantacyj buraczanych, natomiast zwiększonoby obszar zasiewu lnu. Producenci jednak wysuwają postulat, aby rolnictwo czeskie chronione było przez nałożenie cła na importowany len. Polska eksportuje do Czechosłowacji poważne ilości lnu, sprawa więc nałożenia cła bezpośredniob nas dotykała. Jednocześnie i w Belgji w tym roku podobno obszar uprawy lnu będzie 4 razy większy niż w roku ubiegłym. Sprawa lniarska w Polsce i jej uregulowanie natrafia więc obecnie na bardzo dobrą konjunkturę światową.

Giełda warszawska z dn. 14.VI. b. r.

CZEKI:

Dolary	8.89—8,87
Belgja	124.56—124,25
Holandja	359.70—358,80
Londyn	43.51—43,40
Nowy-Jork	8.90—8,88
Paryż	35.04—34,95
Praga	26,41³/₈—26,35
Szwajcarja	171.78—171,35
Stokholm	239,25—238,65
Wiedeń	125.40—125,09
Włochy	46,87—46,75

— **Zwyżka cen piwa.** Dowiadujemy się, że wobec podniesienia cen surowców, robocizny, węgla i t. d. Związek Browarów w Polsce podniósł ceny na piwo w całym kraju, w tej liczbie i w Wilnie, gdzie z dnia dzisiejszego ceny piwa również zdrożały. 1902.

Wieści i obrazki z kraju.

Zmiany w administracji woj. nowogródzkiego.

(Tel. od wł. kor. z Nowogródka).

W ciągu ostatnich tygodni zaszły w administracji woj Nowogródzkiego ważne zmiany. Ustąpił ze stanowiska starosty pow. lidzkiego p. Zdanowicz. Na jego miejsce został mianowany naczelnik jednego z wydziałów urzędu wojewódzkiego p. Bogatkowski, który w dniu wczorajszym rozpoczął przejmowanie agend starostwa lidzkiego. P. Bogatkowski znany jest jako tęgi pracownik na niwie administracji politycznej i daje pełną gwarancję, że postawi powiat lidzki na właściwym poziomie.

Równocześnie nasz korespondent dowiaduje się, że dotychczasowy starosta powiatu baranowickiego p. Kulwieć ma być przeniesiony na identyczne stanowisko do Stołpców. Osoba przyszłego starosty na miejscu, które opuszcza p. Kulwieć nie jest narazie znana.

Wymiana więźniów pomiędzy Polską a Litwą.

Jak się dowiadujemy w dniach najbliższych na odcinku Niemenczyn w rejonie 21 baonu K. O. P-u nastąpi wymiana więźniów pomiędzy Polską i Litwą.

Wybuch sowieckiego składu amunicyjnego.

Na pograniczu polsko-sowieckim na odcinku Wielkie Chutory podczas onegdajszej burzy w pograniczny skład amunicyjny uderzył piorun wysadzając go w powietrze. Siła wybuchu była tak wielka, że część wzerwanych pocisków upadła na polskie terytorjum, nie wyżądzając na szczęście żadnej szkody.

Wskutek wybuchu kilku żołnierzy bolszewickich odniosło ciężkie rany.

KRONIKA NOWOGRÓDZKA.

— **Zjazd starostów.** W dniu 20 czerwca b. r. odbędzie się w Nowogródku zjazd wszystkich starostów województwa nowogródzkiego. Na zjeździe tym ma być omówiony cały szereg spraw, które się wyłoniły w związku z pobytem p. wojewody Beczkowicza na zjeździe wojewodów w Warszawie. W szczególności pod obrady zjazdu wejdą sprawy gospodarcze woj. oraz sprawa projektowanej na linji Mołodeczno—Nowogródek — Słonim kolei wąskotorowej.

KRONIKA LIDZKA.

— **Nowy starosta lidzki.** Z Lidy donoszą, że dziś obejmuje urzędowanie nowy starosta p. Bogusławski.

KRONIKA RAKOWSKA.

— **Krwawy wypadek w rejonie Rakowa.** Onegdaj wieś Waganiszki w rejonie Rakowa była widownią krwawego wypadku. Rozjuszony i prawdopodobnie wściekły byk wpadłszy do wsi zabił dwie osoby, unosząc je przez dłuższy czas na rogach. Byka zabito.

KRONIKA BRZESKA.

— **Wybory do Rady Miejskiej w Brześciu.** Dnia 17 b. m. odbędą się w Brześciu wybory do Rady Miejskiej. Do urny wyborczej stanęły trzy główne ugrupowania: Bezpartyjny Blok Pracy Samorządowej, (lista nr. 1), Polska Partja Socjalistyczna (lista nr. 2) i Żydzi (rozbici na 13 list). Wszystkie organizacje polskie utworzyły dzięki staraniom rady wojewódzkiej zjednoczenia stanu średniego „Blok Pracy Samorządowej". Na liście tej stoją wybitni i znani pracownicy społeczni: ksiądz dziekan A. Bokraba, A. Sadowski (przedstawiciel urzędników kolejowych), Stefan Żuk, prezes rady wojewódzkiej Zj. St. Śr. Wł. Ściebor, urzędnik państwowy, A. Paszkiewicz, E. Gąsowski kupiec, dr. St. Łopott, dr. Rybołowicz i J. Śmieciński. Na 24 radnych, Blok Pracy Samorządowej ma szanse zdobycia około 8 mandatów.

— **Stan średni we współpracy z rządem.** W dniu 11 czerwca przedstawiciele Rady Stanu Średniego m. Brześcia n/B. w osobach pp. Stefana Żuka i Fr. Grodzkiego oraz delegata Centr. Rady St. Średn. redaktora Zabęskiego odbyli konferencje z wojewodą Krahelskim i starostą brzeskim Fr. Baranem w sprawach mniejszościowych Stanu Średniego. Na konferencjach tych wymienieni uzykali zapewnienia całkowitego poparcia spraw stanu średniego przez władze. Jest to fakt tem godniejszy uwagi, że mieszczaństwo brzeskie stanowi jedną z najdalej na wschód wysuniętych placówek stanu średniego i spełnia na Z. Wschod. bardzo wybitną rolę państwowo-twórczą. Doprowadzenie więc do zadzierżgnięcia trwałej współpracy między tamtejszym mieszczaństwem, a czynnikami rządowemi powitać należy z dużem zadowoleniem.

— **Nowe pismo.** W lipcu wychodzić zacznie w Brześciu tygodnik „Polesie", poświęcony sprawom gospodarczym woj. poleskiego oraz wogóle zagadnieniom ziem wschod. Tygodnik ten będzie organem związków komunalnych, stojących, jak wiadomo, na gruncie ścisłej współpracy z Rządem Marszałka Piłsudskiego. Nowej, a istotnie potrzebnej placówce piśmienniczej na Z. Wschodnich życzyć należy jaknajlepszego rozwoju.

KRONIKA RUDOMIŃSKA.

— **Pomór świń.** W wyniku energicznej akcji władz weterynaryjnych epidemja pomoru świń w części gminy rudomińskiej została opanowaną. Nowych wypadków pomoru nie było. Wszystkie owe świnie nadal znajdują się w zamknięciu. W obawie przed rozszerzeniem się epidemji w części gminy objętej pomorem wstrzymany jest nadal handel świńmi.

KRONIKA TURMONCKA.

— **Koncert orkiestry symfonicznej.** Poraz pierwszy od czasu odzyskania niepodległości państwa do Turmont zawitał zespół orkiestry symfonicznej Ogniska Kolejowego w Wilnie pod batutą p. Czerniawskiego dla dania koncertu symfonicznego, urozmaiconego występami solowych śpiewów. Rzecz zrozumiała, że miejscowe społeczeństwo na czele z przedstawicielami władz i stowarzyszeń stawiło się bardzo licznie, by powitać tak miłych, a rzadkich gości.

O powodzeniu, jakiem cieszyły się występy solistów p. F. Zwidrynówny i p. W. Wińskiego oraz cały zespół orkiestry nie potrzebujemy pisać. Wystarczy zaznaczyć, że zebrana publiczność przyjmowała miłych gości wprost entuzjastycznie, żałując, iż tak rzadko ma możność posilenia się strawą duchową.

Mamy nadzieję, że na przyszłość częściej będziemy mieli możność rozkoszować się dźwiękami orkiestry oraz śpiewem miłych śpiewaków.

— **Sprostowanie.** W Nr. 123 „Kurjera Wileńskiego" z dnia 2 czerwca r. b. ukazała się wzmianka p. t. „Tajemniczy wypadek" w której podane okoliczności nie odpowiadały prawdzie, gdyż „Hołmy Wolmera", w których miał się ten wypadek rozgrywać, leżą w powiecie Suwalskim którędy rzeczka Mereczanka nie przepływa.

KRONIKA.

Sobota 16 czerwca

Dziś: Benona M.
Jutro: Adolfa B.

Wschód słońca—g. 2 m. 44
Zachód „ g. 19 m. 54

METEOROLOGICZNA.

— **Spostrzeżenia Zakładu Meteorologicznego U. S. B. z dn. 15. VI. b. r.** Ciśnienie średnie w milimetrach 753. Temperatura średnia +16° C. Opad w milimetrach 6. — Wiatr przeważający południowo-zachodni. Półpochmurno. Deszcz. Maksimum na dobę +21 C.

Tendencja barometryczna — stały spadek ciśnienia.

URZĘDOWA.

— **Wyjazd p. wojewody do Nowogródka.** W dniu dzisiejszym wyjeżdża do Nowogródka p. wojewoda Raczkiewicz. Wraz z p. wojewodą udaje się naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa p. Kirtiklis. Podczas swego pobytu w Nowogródku p. wojewoda odbędzie kilka konferencyj poświęconych sprawom administracyjnym i gospodarczym. Powrót p. wojewady oczekiwany jest w dniu 18 b. m.

MIEJSKA.

— **W sprawie Komitetu Rozbudowy m. Wilna.** Przedwczoraj w lokalu Magistratu m. Wilna odbyło się posiedzenie Konwentu Senjorów Rady Miejskiej, przyczem ustalono listę kandydatów do Komitetu Rozbudowy m. Wilna, których wybory odbędą się na najbliższem posiedzeniu Rady Miejskiej. W skład nowego 10 osobowego komitetu wejdzie 5 przedstawicieli większych ugrupowań Rady Miejskiej. Pozatem wydelegują swych przedstawicieli centrale związków zawodowych, spółdzielnie mieszkaniowe i Stowarzyszenie Lokatorów. Powyższy skład komitetu uzupełniony zstanie wyborem jednego fachowca, jako siły niezbędej dla racjonalnej pracy.

— **Nowe chodniki.** W najbliższym czasie Magistrat przystąpi do ułożenia nowych chodników na ul. Wiłkomierskiej. Ogółem chodnik ułożony zostanie na przestrzeni 1200 mtr².

— **Regulacja ul. T. Zana.** W celu udogodnienia komunikacji autobusowej i uzyskania połączenia z dzielnicą Zwierzyniec — Magistrat m. Wilna przystąpił ostatnio do regulacji ulicy Tomasza Zana.

— **Zakończenie prac nad regulacją ul. Żydowskiej.** Magistrat m. Wilna zakończył ostatnio prace nad regulacją ul. Żydowskiej. Gruntownie zostały odremontowane jezdnie i chodniki.

— **Nowy chodnik na ul. Rudnickiej.** Sekcja Techn. Magistratu zakończyła onegdaj roboty nad układaniem chodnika na ul. Rudnickiej na przestrzeni 700 mtr².

— **Subsydjum dla T-w Emigracyjnych.** Magistrat m. Wilna wyasygnował ostatnio jako jednorazową zapomogę sumę 300 zł. na rzecz Polskiego T-wa Emigracyjnego i 200 zł. na cele takiegoż T-wa Żydowskiego.

— **Nowa studnia artezyjska.** Na wczorajszem posiedzeniu prezydjum Magistratu zdecydowano przystąpić w najbliższym czasie do wiercenia studni artezyjskiej na Lipówce. Głębokość studni obliczana jest na 95 metrów

— **Z posiedzenia Rady do spraw Architektury i Urbanist. m. Wilna.** We czwartek 14 b. m. w lokalu Magistratu m. Wilna odbyło się posiedzenie Rady do spraw architektury i urbanistyki m. Wilna. Rozpatrzono i zatwierdzono wykonany ostatnio projekt wjazdowej bramy na Wystawę Targów Północnych.

Pozatem omówiono szereg projektów odnośnie regulacji placu Katedralnego. W sprawie tej nie powzięto narazie konkretnej decyzji.

— **Na międzynarodowy kongres elektrowni.** Jak się dowiadujemy na międzynarodowy Kongres Elektrowni, jaki odbędzie się w dniu 10 lipca w Paryżu — Magistrat m. Wilna wydeleguje zastępcę dyrektora elektrowni miejskiej inż. Biszewskiego.

— **Klub dla dzieci — włóczęgów.** Polska Macierz Szkolna zamierza zorganizować coś w rodzaju kulturalnego klubu dla dzieci bezdomnych.

W związku z powyższem Magistrat m. Wilna na posiedzeniu wczorajszem postanowił wyasygnować na ten cel 300 zł.

WOJSKOWA.

— **Pobór.** Dnia 16 b. m. komisja poborowa będzie nieczynna.

— **Służba absolwentów szkół podchorążych rezerwy.** W związku z powstałemi wątpliwościami co do pozostawienia absolwentów szkół podchorążych rezerwy z wykształceniem 6-ciu klas szkoły średniej w wojsku — Ministerstwo Spraw Wojskowych wyjaśniło, iż nie może ich dotyczyć zakaz przyjmowania podchorążych w charakterze podoficerów zawodowych. Podoficerowie tej kategorji mogą więc pozostać w wojsku jako zawodowi i wobec tego narówni z innymi ewentualnie kandydować do Oficerskiej Szkoły dla podoficerów w Bydgoszczy.

— **Zawarcie związków małżeńskich przez oficerów w stanie nieczynnym.** W ostatnim „Dzienniku Ustaw" M-wo Spraw Wojskowych wyjaśnia, iż zezwolenia na zawarcie małżeństwa oficerom w stanie nieczynnym udzielają:

a) generałom i oficerom sztabowym — minister Spraw Wojsk.

b) oficerom młodszym — dowódca tego okręgu korpusu, na którego terenie dany oficer ma miejsce zamieszkania.

Prośby o zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego skierowują oficerowie młodsi i sztabowi będący w stanie nieczynnym do komendanta garnizonu najbliższego ich miejsca zamieszkania.

Generałowie zaś w stanie nieczynnym bezpośrednio do M-wa Spraw Wojskowych.

SPRAWY AKADEMICKIE.

— **Z powodu otwarcia przystani A. Z. S.** w Wilnie Zarząd Sekcji Wioślarskiej A. Z. S. wzywa wszystkich członków Związku do wzięcia udziału w obchodzie, defiladzie i wycieczce w dniu 17-go czerwca r. b. o godz. 10-ej.

— **Bracia Mleczni.** W niedzielę dn. 17. VI. Wycieczka do Niemenczyna. Zbiórka o 8 rano, koło kościoła św. Piotra i Pawła. Powrót pociągiem. (jakim? — przypisek brata spirytualnego).

— **Ostatnia sobótka.** Dziś w Ognisku Akademickiem odbędzie się ostatnia „Sobótka" początek o godzinie 10 wiecz. Trio.

— **Jak wyjechać do Uzdrowiska Akademickiego w Nowiczach.** Zarząd Stowarzyszenia Bratnia Pomoc Polsk. Młodz. Akad. U.S.B. w Wilnie niniejszem komunikuje, co następuje:

Każdy członek Bratniej Pomocy życzący udać się do Uzdrowiska Akademickiego w Nowiczach winien:

1) Wpisać się w Sekretarjacie Bratniej Pomocy P.M.A.U.S.B. (ulica Wielka Nr 24) w godzinach 2—3 p. p. i 7—9 wiecz. na listę kuracjuszy.

2) Przy zapisywaniu się wziąć za opłatą 50 gr. kartę porady do lekarza ordynującego w Studenckiej Kasie Chorych.

3) W ciągu trzech dni przed terminem wyjazdu zgłosić się do Sekretarjatu Bratniej Pomocy po kartę wyjazdu, bez której wykluczone jest przyjęcie do Uzdrowiska Akademickiego i okazać zaświadczenie o stanie zdrowia. Zaświadczenie powyższe należy przechować i po przybyciu do Nowicz przedstawić Administracji Uzdrowiska. Wykluczone jest przebywanie na terenie Uzdrowiska osób chorych na choroby zakaźne, w pierwszym rzędzie na gruźlicę.

4) Przy zapisywaniu się należy przedstawić legitymację uniwersytecką, która jednocześnie jest legitymacją Bratniej Pomocy.

5) Osoby, korzystające z miejsc bezpłatnych lub ulgowych winne przed otrzymaniem karty wyjazdu złożyć w Sekcji Finansowej skrypt dłużny z tytułu udzielanego przez Bratnią Pomoc świadczenia w postaci pokrycia częściowego lub całkowitego kosztów utrzymania w Uzdrowisku.

6) Opłata za utrzymanie jest pobierana na miejscu przez Admin. Uzdrowiska przynajmniej za tydzień zgóry.

NADESŁANE.

— **Godny naśladowania czyn obywatelski.** Niestrudzony w popieraniu wszystkiego, co szerzy kulturę i oświatę p. Kurec z Grzegorzewa zainteresował się akcją przedsięwziętą przez Dowództwo 22 baonu K. O. P. w stworzeniu odpowiedniego budynku teatralnego i boiska sportowego w Nowych-Trokach. Ofiarował w tym celu kilka wagonetek dla usuwania ziemi i gruzu, umożliwiając tem samem szybkie wykończenie boiska. Ofiarował również znaczną ilość tektury, dla wykończenia sali teatralnej.

Biorąc pod uwagę, że obie rzeczy tworzy baon w większej części własnym sumptem pomoc p. Kureca rozwiązała, w znacznej mierze, kwestje finansowe.

To też za powyższy czyn obywatelski żywi 22 Baon K. O. P. nadzwyczajną wdzięczność dla p. Kureca.

Z POLICJI.

— **Lustracja wil. urzędów policyjnych.** Wkrótce ma przybyć do Wilna z ramienia władz centralnych mjr. Popowicz celem przeprowadzenia lustracji wileńskich urzędów policyjnych.

Z POCZTY.

— **Wyjazd prezesa Wil. Dyrekcji Pocztowej do Nowogródka.** W dniu wczorajszym prezes Wileńskiej Dyrekcji Pocztowej inż. Żółtowski wyjechał do Nowogródka w sprawie reorganizacji sieci telefoniczno-telegraficznej na szlaku Wilno—Nowogródek i w sprawie budowy nowego gmachu pocztowego w Nowogródku.

ZE ZWIĄZ. I STOWARZ.

— **Ze Związku Legjonistów Polskich.** Zarząd Okręgu Związku Legjonistów Polskich w Wilnie podaje do wiadomości swych członków że z dniem 15 czerwca b. r. — uruchomił stały sekretarjat. — Sekretarjat mieści się w lokalu Z. O. W. — przy ul Uniwersyteckiej 6 8 I piętro — (b. lokal Komisarjatu Rządu), godziny urzędowe codziennie prócz niedziel i świąt od godz 17—18.

Ponadto przypomina swym członkom, że karty uczestnictwa na VII Zjazd Legjonistów — który odbędzie się w dniu 5 sierpnia b. r. w Wilnie — wydawane będą tylko członkom posiadającym legitymacje Związku.

— **Przystąpienie Wil. Związku Szoferów do Centrali w Warszawie.** Jak się dowiadujemy, Wileński Związek Szoferów wyniósł ostatnio uchwałę o przystąpieniu do Wszechpolskiego Związku Szoferów w Warszawie.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

— **Naukowe posiedzenie Wil. Oddz. Polskiego Tow. Pedjatrycznego.** We wtorek dnia 19 b. m. odbędzie się w Klinice Chorób Dziecięcych U S.B. o godz. 8 wiecz. naukowe posiedzenie Wil. Oddz. Polskiego Tow. Pedjatr. z następującym porządkiem dziennym:

1. Pokazy chorych.
2. Dr. R. Szabad-Gawrońska: O leczeniu Rivanolem ropnych zapaleń opłucnej u dzieci do 2 lat.
3. Dr. S. Bagiński: Spostrzeżenia nad działaniem antygenu metylowego w gruźlicy u dzieci.
4. Wolne wnioski.

Goście mile widziani.

— **Naukowe posiedzenie Polskiego Tow. Przyrodników im. Kopernika.** W niedzielę, dnia 17 b. m o godz. 4 pp., odbędzie się w Zakładzie Botaniki II, U.S.B. (Collegium im. Józefa Piłsudskiego, ul. Objazdowa 2, posiedzenie naukowe Oddziału Wileńskiego Polsk. Tow. Przyrodników im. Kopernika z referatem prof. dr. Józefa Trzebińskiego p. t. „O zespołach roślinnych".

Po odczycie zwiedzanie Ogrodu Botanicznego U.S.B. na Zakrecie. Goście mile widziani. Wstęp wolny.

— **Walne zebranie Wil Oddz. Polskiego Tow. Krajoznawczego.** W dniu 17 czerwca, o godzinie 12 m. 30 (w drugim terminie), odbędzie się w gimnazjum im. Mickiewicza, Dominikańska 3, walne zebranie Wileńskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, na które zarząd usilnie zaprasza wszystkich swych członków i sympatyków.

ARTYSTYCZNA.

— **VI Doroczna Wystawa Obrazów i Rzeźb** Wil. Tow. Artystów Plastyków otwarta codziennie w Pałacu Reprezentacyjnym (Plac Napoleona, wejście od Uniwersyteckiej drugie drzwi w głębi podwórza) od godz. 10 rano do 7 wieczorem.

SPRAWY ŻYDOWSKIE.

— **Trudności w utworzeniu bloku.** Sprawa utworzenia bloku wyborczego do żydowskich gmin wyznaniowych pomiędzy Mizrachi i Achdusem napotyka na nowe trudności. Achdusowcy nie zgadzają się obecnie na zaproponowane im przez mizrachistów 25% mandatów. W przeciwieństwie do prawicowych żydowskich ugrupowań, lewica żydowska jest dosyć jednolita. Wyjątek stanowi „Bund", który do wyborów do żydowskich gmin wyznaniowych wystąpi oddzielnie.

— **Pierwszy krajowy zjazd lekarzy Żydów.** Dnia 24 b. m. odbędzie się w Warszawie I-szy krajowy zjazd lekarzy-Żydów, czynnych i współpracujących w dziedzinie medycyny społecznej.

Celem zjazdu jest rozważenie szeregu zagadnień naukowych i społecznych z dziedziny ochrony zdrowia Żydów w kraju.

Referaty będą mogły być wygłoszone w języku polskim lub żydowskim. Zjazd potrwa 2 dni: 24—25 czerwca, zaś dzień 26 przeznaczony dla wycieczek do instytucyj sanitarno-higienicznych.

Z grona lekarzy wileńskich wygłoszą referaty na zjeździe: 1) dr. C. Szabad „Ruch naturalny ludności żydowskiej w Wilnie w okresie lat 1911—1926; 2) dr. A. Wittsubski „Zagadnienie samobójstwa wśród Żydów".

Pozatem w sekcji opieki nad niemowlętami bio? udział następujący lekarze wileńscy: J. Kowarski, I. Feigenberg, F. Bredzka, F. Szabad-Gawrońska.

Z POGRANICZA.

— **Incydent na pograniczu.** Onegdaj na pograniczu polsko-sowieckiem w rejonie Krasnego żołnierze z pogranicznej straży bolszewickiej usiłowali uprowadzić w głąb swego terytorjum pasące się w pobliżu granicy sowieckiej 3 krowy.

Na skutek alarmu wieśniaków i interwencji władz polskich krowy zostały zwrócone właścicielom.

— **Zwiększenie straży litewskiej.** W dniu 14 b. m. straż litewska na pograniczu polsko-litewskiem została znacznie zwiększona. Tłumaczyć to należy obawą władz litewskich, by zbiegli przed kilku dniami więźniowie z Worń nie przedostali się na terytorjum Polski.

RÓŻNE.

— **Koszta przejazdu do Ameryki.** Onegdaj Urząd Emigracyjny nadesłał pismo, komunikując o nowoprowadzonej taksie przejazdu z Gdańska do Ameryki. Według tej taksy koszta przejazdu do Stanów Zjednoczonych i Kanady wynoszą na statku w klasie III-ciej od osoby — 132,5 dolarów dla dzieci od 1 roku — 10 lat 66 dolarów. Dla dzieci poniżej 1 roku — 40 dol. Prócz tego pasażer obciążony jest dwoma podatkami: amerykańskim i portowym francuskim. Podatki te w sumie nie przekraczają 2 dolarów.

Teatr i muzyka.

— **Teatr Polski sala „Lutnia". Występy Mieczysława Dowmunta i Heleny Kamińskiej.** Dziś po raz drugi komedja muzyczna W. Kollo „Tylko ty" uroczmiona licznemi melodjami i tańcami, z występami gościnnemi ulubieńca publiczności wileńskiej Mieczysława Dowmunta oraz primadonny teatrów warszawskich Heleny Kamińskiej.

Wyreżyserował tę nowość K. Wyrwicz-Wichrowski, przy pulpicie Mieczysław Kochanowski.

— **Konkurs chórów wileńskich.** Jutro, w niedzielę 17 b. m., staraniem Komitetu Organizacyjnego Wileńskiego Związku Śpiewaczego oraz Wil. T-wa Muzycznego „Lutnia" odbędzie się w teatrze miejskim „Reduta" na W. Pohulance I-szy konkurs chórów miejscowych w ilości (7 mieszanych i 2 męskie).

Wykonane będą po 2 pieśni przez każdy chór osobno i 3 przez wszystkie chóry łącznie. W programie Moniuszko, Żeleński, Maszyński, Rzepko, Lachman, Kazuro, Różycki, Prosnak i inni.

Przewidziane są 3 nagrody: I-sza Polskiego Radja puhar wędrowny, 2 i 3 Departamentu Kultury i Sztuki.

Bilety są do nabycia dzisiaj w biurze „Orbis" od 9 do 4 i pół, a jutro w kasie teatralnej na W. Pohulance od godz. 9 rano.

Początek o godz. 8 wiecz.

— **Koncert białoruski.** W pierwszą rocznicę założenia Białoruskiego Teatru Ludowego Białoruskiego Instytutu Gospodarki i Kultury w Wilnie, w sobotę 16 b. m. w lokalu Instytutu Ostrobramska 8 m. 1, odbędzie się koncert białoruski.

Program: 1) „Cham" dramat w 4 akt. E. Orzeszko, 2) Chór. Po koncercie odbędzie się zabawa taneczna.

Początek o godz. 8 i pół wieczór.

Radjo.

PROGRAM STACJI WILEŃSKIEJ.
Fala 435 mtr.

SOBOTA 16 czerwca.

12.00—13.00. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo-meteorologiczny oraz muzyka z płyt gramofonowych firmy Józef Weksler w Warszawie ul. Marszałkowska 132. 17.00—17.15. Chwilka litewska. 17.20—17.45. Transmisja z Warszawy. „Hoene-Wroński" odczyt II-gi w 150-tą rocznicę urodzin wygłosi dr. Adam Zieleńczyk. 17.50—18.15. Odczyt rolniczy w opracowaniu Zw. Kółek i Org. Rolniczych Z. Wileńskiej. 18.15—19.00. Audycja litewska. W programie odczyt o poezji i pieśni ludowej litewskiej, ludowe pieśni, recytacje poezji litewskiej w oryginale. 19.00—19.25. „Dokształcenie nauczycielstwa szkół powszechnych" I odczyt wygłosi wizytator Zygmunt Szulczyński. 19.25—19.50. „Stanisław Przybyszewski" odczyt z działu „Literatura" wygłosi Jerzy Wyszomirski. 19.50. Komunikaty z Warszawy. Koncert popularny. 20.15—22.00. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, komunikaty P. A. T., policyjny, sportowy i inne. 22.30—23.30. Transmisja muzyki tanecznej z Warszawy.

NIEDZIELA 10 czerwca.

10.15. Transmisja nabożeństwa z Katedry Poznańskiej. 13.00. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo-meteorologiczny. 16.00—17.00. Transmisja z Warszawy. Odczyty rolnicze. 17.00—18.30. Transmisja z Warszawy. Koncert popularny muzyki słowiańskiej. 18.35—19.00. Odczyt w języku litewskim wygłosi Józef Kraunajtis. 19.00—19.25. Muzyka z płyt gramofonowych firmy Józef Weksler w Warszawie ul. Marszałkowska 132. 19.25—19.50. „Pojęcie obowiązku w wychowaniu" odczyt z działu „Wychowanie" wygłosi prof. U. S. B. dr. Marjan Massonius. 19.50. Komunikaty i rozmaitości. 20.15—22.00. Konkurs chórów Wileńskiego Związku Towarzystw Śpiewaczych i Muzycznych o mistrzostwo Wileńskiego Okręgu z sali Reduty. Nagroda Mistrzostwa W. R. i O. P. oraz puhar przechodni Polskiego Radja w Wilnie. Transmisja z sali Reduty. 22.00—22.30. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, komunikaty P. A. T., policyjny, sportowy i inne. 22.30—23.30. Transmisja muzyki tanecznej z restauracji „Oaza" w Warszawie.

Puhar Polskiego Radja dla chórów wileńskich.

W niedzielę wieczorem radjo wileńskie transmituje z gmachu Reduty pierwszy konkurs chórów wileńskich. Udział w zawodach biorą tutejsze chóry mieszane. Lutnia, Harfa, Harmonja, Hasło, Chór Akademicki oraz chóry męskie: Pocztowców, Drukarzy, Kolejowy i Echo. Zespoły te ubiegać się będą o nagrody pieniężne, wyznaczone przez Departament Sztuki Ministerstwa W. R. i O. P., oraz o kryształowy puhar przechodni Polskiego Radja w Wilnie.

Zwycięski chór będzie właścicielem puharu przez jeden rok, poczem puhar otrzyma kolejny mistrzowski zespół. Chór, który zdobędzie puhar trzykrotnie w ciągu kolejnych trzech lat, zatrzyma go na własność.

Puhar wraz z dyplomem wystawiony będzie do niedzieli w oknie firmy Braci Jabłkowskich przy ul. Mickiewicza.

Na wileńskim bruku.

— **Tragiczna pomyłka.** Nocy onegdajszej niejaki Benjamin Szreder Sofjaniki 7, zamiast wody wypił szklankę denatury, powodując zatrucie się organizmu.

Szredera w stanie bardzo ciężkim odwieziono do szpitala.

SPORT.

Wojewódzkie święto Sportu i Przysposobienia Wojskowego w Wilnie.

Dziś i jutro odbywać się będzie w Wilnie wojewódzkie święto sportu i przysposobienia wojskowego, organizowane przez Wileński Wojewódzki Komitet Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.

Społeczeństwo wileńskie ujrzy dziś młodzież w zwartych i karnych zastępach, zobaczy jej sprawność wojskową i sportową i swem jaknajliczniejszem zjawieniem się uczci ofiarną pracę młodzieży na polu przysposobienia wojskowego, zachęci ją do dalszych wysiłków, zamanifestuje swoją wiarę w twórcze siły narodu.

PROGRAM.

Sobota, dnia 16 czerwca r. b.:

Godz. 7 I. Strzelanie zespołowe z broni długiej na odległość 200 mtr. a) strzelanie o mistrzostwo hufców szkolnych b) strzelanie o mistrzostwo stowarzyszeń p. w. strzelnica garnizonowa na Zakrecie.

7 II. Strzelanie zespołowe z broni małokalibrowej a) odległość 50 mtr. o mistrzostwo hufców szkolnych męskich i żeńskich b) odległość 50 mtr. o mistrzostwo stowarzyszeń p. w. na górze Buffałowej.

7 III. Strzelanie jednostkowe z broni małokalibrowej na odległość 25 mtr. dla młodzieży do lat 16, na górze Buffałowej.

10—18 IV. Masowe współzawodnictwo młodzieży szkolnej w biegu i skoku. Stadjon sp. Ośrodka W. F. Wilno „Pióromont".

12—16 Masowe współzawodnictwo młodzieży szkolnej w biegu i skoku, na boisku sp. 6 p. p. Leg. Antokol.

9—12 V. Drużynowy trójbój lekkoatletyczny, składający się z biegu 100 mtr., jednego rzutu i jednego skoku.

16 — 18 a) o mistrzostwo hufców szkolnych b) o mistrzostwo stowarzyszeń p. w. c) o mistrzostwo klubów sportowych, na boisku sp. 6 p. p. Leg. Antokol.

17 VI. Marszobieg 4 klm. (drużynowy) dla stowarzyszeń p. w.

Start i meta w rejonie koszar 1-szej Brygady Leg.

17.15 VII. Rzut granatem do celu.

W rzutni granatów 6 p. p. Leg. Antokol.

18.30—19 VIII. Przedbiegi biegu sztafetowego 4×100 mtr. na boisku sp. 6 p. p. Leg. Antokol.

Niedziela, dnia 17 czerwca r. b.

8.45 I. Raport oddziałów przysposobienia wojskowego na placu Katedralnym

9 II. Uroczyste nabożeństwo w Bazylice.

10.30 III Rewja przysposobienia wojskowego i sportu.

15.30—19 **Na boisku sportowem 6 p. p. Leg. na Antokolu zawody i pokazy sportowe:**

15.30—16.30 IV. Pokazy gimnastyczne młodzieży szkolnej męskiej i żeńskiej.

16.30—16.31 V. Bieg sztafetowy 4×100 mtr. o mistrzostwo hufców szkolnych.

16.40—16.55 VI. Pokazowe gry w piłkę siatkową zespołów szkolnych męskich i żeńskich

17.20—17,21 VIII. Bieg sztafetowy 4×100 mtr. o mistrzostwo stowarzyszeń p. w.

17.25—17.40 IX. Pokazowa gra w szczypiórnika zespołów męskich R. K. S. „Siła"—W. K. S. „Pogoń"—Harcerze.

17.45—17.55 X. Pokazowa gra „Hazeny" zespołów żeńskich R. K. S. „Siła"—Harecki.

18—18.50 XI Pokaz szermierczy:

a) wstępne ćwiczenia szermiercze na florety grupy żeńskiej gimn. im. A. Czartoryskiego.

b) wstępne ćwiczenia szermiercze na szable grupy męskiej gimn. Lelewela, Słowackiego, Mickiewicza, Z. Augusta i sem. naucz.

c) walki pokazowe na szable grupy męskiej.

XII. Pokaz boksu:

a) zaprawa gimnastyczna do boksu,

b) walki pokazowe boksu.

18.50—18.51 XIII. Bieg sztafetowy 4×100 mtr. o mistrzostwo towarzystw sportowych.

19. XIV. Rozdanie nagród i defilada zwycięzców przed Wojew. Komitetem W. F. i P. W.

Wstęp na wszystkie wyżej wyszczególnione imprezy bezpłatny.

Otwarcie przystani Wil. T. W.

W dniu jutrzejszym nastąpi uroczyste otwarcie przystani wodnej Wileńskiego T-wa Wioślarskiego. Początek uroczystości o godzinie 10 rano.

Rozmaitości.

VII ogólnopolskie zawody akademickie w Przemyślu.

W związku z przygotowaniem VII ogólnopolskich zawodów strzeleckich na 29 — 30 b. m. w Przemyślu rozpoczęto rozbudowę istniejących 2-ch strzelnic wojskowych i przystosowanie ich do przyjęcia wielkiej liczby zawodników. W budowie specjalne strzelnice na broń małokalibrową i myśliwską.

Zgłoszenia zawodników licznie napływają. M. innymi zgłosili swój udział w zawodach strzelcy węgierscy ze stowarz. „Węgierski państwowy związek strzelecki" i „Budapeszteński mieszczański klub strzelecki".

Program zawodów ogłoszony w Nr. 19 „Strzelca" i „Przeglądzie strzel. łucz." uległ zmianie o tyle, że strzelanie z broni krótkiej o nagrodę gen. Galicy odbędzie się na odległ. 25 m., do tarczy o średnicy 30 cm. pole czarne średnicy 6 cm. Zmiana nastąpiła z tego powodu, że na strzelnicach niema stanowisk na 20 mtr

Ogłoszenie.

Wydział Powiatowy Sejmiku Suwalskiego ogłasza, iż w dniu 27 czerwca 1928 roku o godzinie 11-tej rano w Wydziale Powiatowym Sejmiku Suwalskiego przy ul. Kosciuszki Nr, 71 w Suwałkach odbędzie się przetarg przez złożenie pisemnych ofert z kosztorysami w zapieczętowanych kopertach na budowę 7-klasowej szkoły powszechnej w os. Przerośl, powiatu Suwalskiego.

Wadjum przetargowe w kwocie 5.000 zł. winno być złożone przed rozpoczęciem przetargu.

Wydział Powiatowy zastrzega sobie całkowite prawo wyboru jednego z oferentów.

Warunki przetargu oraz ślepy kosztorys za opłatą 5 zł. można otrzymać w Biurze Wydziału Powiatowego w godzinach urzędowania.

Suwałki, dn. 6 czerwca 1928 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
(—) O. Malinowski Starosta
1861/472/VI-1 1901/509/VI

PRZETARG.

Magistrat miasta Wilejki pow. ogłasza na dzień 2 VII. 1928 r. o godz. 12-ej w lokalu w m. Wilejce przy ul. Ś-to Jerskiej Nr. 5 przetarg nieograniczony na dostawę i zmontowanie silnika, prądnicy i deski rozdzielczej dla elektrowni w m. Wilejce pow. razem lub na każdy poszczególny objekt z osobna.

Informacyj o szczegółach udzieli Magistrat na żądanie osób zainteresowanych.

Burmistrz m. Wilejki pow.
podpis.

Ogłoszenie.

Na stanowiska dyrektorów Państwowej Szkoły Drogowo-Wodnej w Warszawie i Państwowej Szkoły Budownictwa w Lesznie

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ogłasza konkurs. Ubiegać się mogą inżynierowie i architekci, posiadający dyplomy zakończonych studjów wyższych i kilkuletnią praktykę zawodową względnie także pedagogiczną. Podania wraz z życiorysem i powołaniem się na opinję osób wiarogodnych, z odpisami dyplomu i świadectw z praktyki należy składać do Ministerstwa W.R.i O P. (Hoża 88 Departament III) w terminie do dnia 15 lipca 1928 roku 1900

T-wo wydawnicze „POGOŃ" Sp. z o. o.

DRUKARNIA „PAX"
UL. Św. IGNACEGO 5, WILNO
Telefon Nr. 8-93.
WYKONUJE WSZELKIE ROBOTY DRUKARSKIE I INTROLIGATORSKIE
SZYBKO I DOKŁADNIE.

Redakcja i Administracja Jagiellońska 3. Tel. 99. Czynne od godz. 9—3 ppoł. Naczelny redaktor przyjmuje od 2—3 ppoł. Redaktor działu gospodarczego przyjmuje od godz. 10 do 10.30 przed połud. we wtorki i piątki. Rękopisów Redakcja nie zwraca Administrator przyjmuje od 9—2 ppoł, Ogłoszenia przyjmują się od 9 — 3 ppoł. i 7 — 9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. 80.750. Drukarnia — ul. św. Ignacego 5. Tel. 893.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnoszeniem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowy przed tekstem—25 gr., w tekście I i II str. — 30 gr., III i IV str. — 25 gr., za tekstem—10 gr., ogłoszenia mieszkaniowe—10 gr. (za wiersz petitowy) kronika rekl.—nadesłane—30 gr. (za wiersz redakcyjny), dla poszukujących pracy—50% zniżki, ogł. cyfrowe i tabelowe o 20% drożej ogł. z zastrzeżeniem miejsca 10% drożej. Zagraniczne 50% drożej. Oddział w Grodnie—Orzeszkowej 5, tel. 360. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy, na stronie IV 8-mio łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Wydawca: „Kurjer Wileński", s-ka z ogr. odp. Tow. Wyd. „Pogoń", Druk. „Pax", ul. św. Ignacego 5. Redaktor odpowiedzialny Józef Jurkiewicz